

**Załącznik Nr 2 do uchwały NR XIX/126/2020
RADY GMINY BANIE MAZURSKIE
z dnia 22 grudnia 2020 r.**

**G M I N N Y P R O G R A M
P R Z E C I W D Z I A Ł A N I A N A R K O M A N I I
G M I N Y B A N I E M A Z U R S K I E
na rok 2021**

I. Postanowienia ogólne

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi opis działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze przeciwdziałania narkomanii i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz integracji społecznej osób uzależnionych na terenie Gminy Banie Mazurskie w 2021 roku.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii określa działania podejmowane przez Gminę Banie Mazurskie w zakresie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. Program zwraca szczególną uwagę na umiejętność wczesnego rozpoznawania sygnałów, które wskazują na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi.

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących :

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej w gminnym punkcie konsultacyjnym,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

II. Opis problemu

Narkomania nie jest tylko tragedią dla ludzi uzależnionych i ich rodzin, ale również problemem społecznym, stąd też podejmowane są wysiłki zmierzające do zwalczania i zapobiegania narkomanii.

Narkomania jest chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia bądź w stacjonarnych ośrodkach rehabilitacyjnych. W niektórych przypadkach wymagane jest odtrucie organizmu, by móc rozpocząć leczenie. Efektywność leczenia osób uzależnionych od narkotyków jest mała na całym świecie, a więc także i w Polsce, a ryzyko wystąpienia różnego rodzaju poważnych szkód zdrowotnych znacząco wzrasta, zasadnym jest prowadzenie i finansowanie programów redukcji szkód oraz programów rehabilitacyjnych. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w Polsce obejmujących m.in. promocję zdrowia psychicznego, promocję zdrowego stylu życia, informowanie o szkodliwości środków odurzających i substancji psychotropowych oraz działalność interwencyjną, zobowiązane są odpowiednie organy administracji rządowej, instytucje przez nie nadzorowane oraz samorządy lokalne.

1. Promocja zdrowia psychicznego - wszelkie działania mające na celu polepszenie jakości życia i dobrostanu psychicznego całej populacji, w tym również osób z problemami zdrowia psychicznego i ich opiekunów (rodzin, przyjaciół, bliskich). Cele te można zrealizować poprzez opracowanie i wprowadzenie w życie skutecznych planów działań (programów) promujących zdrowie psychiczne.
2. Promocja zdrowego stylu życia - polega na uczeniu młodych ludzi umiejętności, które umożliwią im konstruktywne zaspokojenie ważnych celów i potrzeb wieku dojrzewania. Do takich umiejętności należą, np.: podejmowanie racjonalnych decyzji, rozwiązywanie konfliktów, samokontrola, radzenie sobie ze stresem itp.
3. Informowanie o szkodliwości środków odurzających i substancji psychotropowych - polega na kształtowaniu i wzmacnianiu norm przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych i stosowaniu przemocy, poprzez m.in. korygowanie błędnych przekonań na temat rozpowszechnienia danego niepożądanego zachowania wśród młodzieży.
4. Działalność interwencyjna - wczesna interwencja to działanie podjęte w jak najszerszym terminie po ujawnieniu się dysfunkcjonalnego zachowania. Celem wczesnej interwencji jest zapobieganie ich rozwojowi i eskalacji. Programy wczesnej interwencji w obszarze profilaktyki kierowane są do osób z grup wysokiego ryzyka i osób zagrożonych określonymi problemami. Wymagają

wysokiego zindywidualizowania, które wynika z konieczności dostosowania ich do sytuacji i potrzeb poszczególnych osób lub grup obejmowanych interwencją.

Organizacjami uprawnionymi do ww. działań są organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), organizacje kościelne, związki samopomocy, rodziny osób uzależnionych.

Rodzaj działań profilaktycznych realizowanych na terenie danego województwa lub gminy jest określany przez samorząd w Wojewódzkim lub Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

III. Cele gminnego programu

- 1) Działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży 1 (WNIOSEK O DOFINANSOWANIE stanowi zał. 1 do Programu);
- 2) Zwiększanie wiedzy i świadomości mieszkańców gminy na temat zagrożeń i konsekwencji związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych;
- 3) Prowadzenie kampanii oraz przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków¹ (WNIOSEK O DOFINANSOWANIE stanowi zał. 1 do Programu);
- 4) Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi w zakresie realizacji programów edukacji zdrowotnej¹ (WNIOSEK O DOFINANSOWANIE stanowi zał. 1 do Programu);
- 5) Promocja zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień;
- 6) Opóźnienie inicjacji narkotykowej;
- 7) Diagnoza i aktualizacja problemów związanych z zagrożeniem używania substancji psychoaktywnych, stanu zjawiska i jego specyfiki środowiskowej;

IV. Zadania gminnego programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

- 1) konsultacje i porady specjalistów dla osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami;
- 2) prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii i ograniczenia szkód w związku z używaniem narkotyków;
- 3) podnoszenie poziomu kwalifikacji osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

- 1) realizowanie w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- 2) realizowanie zajęć profilaktyczno - edukacyjnych dla rodziców dotyczących problematyki narkomanii;
- 3) podejmowanie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach;
- 5) upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotkowej - plakaty, ulotki, informatory, broszury, filmy;
- 6) organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji, debat, których tematyka dotyczyłaby profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią;
- 7) udział w lokalnych oraz ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami;
- 8) promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków oraz innych używek poprzez wskazywanie różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu tj. inicjowania i organizowania imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych;

3. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez:

- 1) wspieranie działalności osób fizycznych oraz organizacji pozarządowych przeciwdziałających narkomanii i propagujących zdrowy styl życia;
- 2) współpraca z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) współpraca z instytucjami oraz stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej:

- 1) możliwość uzyskania porad przez rodziny, w których występują problemy narkomanii w zakresie rozpoznawania objawów zażywania narkotyków oraz edukacji w zakresie ponoszenia szkód zdrowotnych i społecznych;
- 2) zagwarantowanie pomocy terapeutycznej psychologicznej i prawnej dla rodzin, w których występują problemy narkomanii w gminnym punkcie konsultacyjnym.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego realizowana będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich.

V. Podmioty umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej na terenie Gminy Banie Mazurskie

- 1) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 3) Gminna Biblioteka Publiczna.
- 4) Szkoły Podstawowe na terenie gminy.
- 5) Gminny Ośrodek Kultury i Promocji.
- 6) Inne instytucje i stowarzyszenia.

VI. Źródła finansowania gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

Źródłem finansowania gminnego programu przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Plan wydatków na rok 2021 związanych z realizacją programu przeciwdziałania narkomanii wynosi 18 930,00 zł, w tym:

1. Działalność punktu konsultacyjnego (pomoc psychologiczna, terapeutyczna i prawna) oraz wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baniach Mazurskich

koszt realizacji - 6 250,00 zł
realizator - psycholog, prawnik, instruktor terapii uzależnień
termin realizacji - styczeń – grudzień 2021 r.

2. Dofinansowanie programów profilaktycznych (85153-2360)

koszt realizacji - 6 000,00 zł
realizator instytucje i stowarzyszenia
termin realizacji - styczeń – grudzień 2021 r.

3. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, poradników, ulotek, programów edukacyjnych, prenumerata czasopism) - 1 300,00 zł (85153-4210)

4. Opłaty za orzecznictwo w przedmiocie uzależnienia i zakup pozostałych usług: organizacja lokalnych kampanii edukacyjnych, działania profilaktyczno – edukacyjne, zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców - 5 380,00 zł (85153-4300)

VII. Przewidywane konsekwencje założonych celów i planowanych zadań

W rezultacie realizacji założonych celów i planowanych zadań zakłada się:

- 1) zwiększenie świadomości i poparcia dla działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej, a w szczególności dzieci i młodzieży;

- 2) wzrost poziomu wiedzy mieszkańców gminy w kwestiach dotyczących m.in. tego gdzie należy udać się o pomoc w przypadku, gdy w rodzinie pojawi się problem związany z zażywaniem substancji psychoaktywnych;
- 3) zmniejszenie się problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych;
- 4) zwiększenie efektywności wdrażanych programów profilaktycznych;
- 5) monitorowanie sytuacji w zakresie eksperymentowania z narkotykami, ich okazjonalnego przyjmowania i uzależnienia od środków psychoaktywnych;
- 6) preferowanie zdrowego stylu życia.

VIII. Uwagi końcowe

Aby ustrzec młodą osobę przed uzależnieniem należy prowadzić racjonalną i dobrze zorganizowaną profilaktykę. Pierwszym źródłem informacji na temat narkotyków powinni być rodzice. Dlatego też powinno się organizować dla nich zajęcia wyposażające ich w wiedzę na temat narkomanii oraz sposobów rozmawiania ze swoimi dziećmi. Główny ciężar na organizowaniu zajęć profilaktycznych w szkole spoczywa na pedagogu szkolnym. Nauczyciele, księża czy katecheci powinni wykazywać się, co najmniej elementarną wiedzą na temat uzależnienia oraz umiejętnością rozpoznawania zażywania przez dzieci i młodzież substancji psychoaktywnych. Najlepsze efekty edukacyjne osiąga się w pracy metodami aktywnymi.

Oddziaływania profilaktyczne i interwencyjne nie powinny być akcjami sporadycznymi, lecz systematycznym działaniem. Zapobieganie w ramach profilaktyki szkolnej winno koncentrować się na psychoedukacji (edukacja zdrowotna z programami profilaktycznymi) oraz psychokorekcji i terapii adresowanej do młodzieży i rodzin zagrożonych uzależnieniem. Skutecznej profilaktyki i interwencji kryzysowej nie sposób realizować bez współpracy rodziców, szkoły, kościoła, policji, Punktu konsultacyjnego i Zespołu Interdyscyplinarnego, w których osoby tak z grupy wysokiego ryzyka jak i już uzależnione mogłyby znaleźć fachową pomoc i wsparcie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stefania Urbańska

